رؤیت قبل از زوال و مسأله عدم تحقق مقارنه در غروب دیشب

(27:45)

در این نوشته ای که گذاشتند، مباحث مختلفی مطرح شده است. اگر همه آنها را مطرح کنم مباحثه خیلی طولانی میشود. به نظرم آنهایی که خوب است و سرنخ کار است را خدمت شما میگویم. خود شما مراجعه کنید. خیلی بحثهای خوبی مطرح شده ولی فرصت نشد که من یادداشتی بیاورم. یکی از آنها این است: برای بحثهایی که داشتیم مثال خارجی زدهاند. فرمودهاند:

مثال دوم:

> **جمادی الثانیه ۱۴۴۳ حدودا**
>
> **روز یکشنبه ۲ ژانویه ۲۰۲۲ از اولین نقاطی که هلال در آن از روی زمین (با مبانی حضرتعالی از کفایت چشم مسلح و غیره) قابلیت رؤیت داشته، نقطه § ۲۶- W ۱۶۸ (است؛ هلال در این نقطه با ارتفاع ۶ درجه و ۱۰ دقیقه‌قوسی،0/47 درصد روشنایی، ۳۵ دقیقه مکث در حالی که ۱۱ ساعت و ۴۶ دقیقه سن داشته، قابل رؤیت با چشم مسلح لحاظ میشود؛ هنگام غروب این نقطه (تقریبا زمان اهلال هلال) به وقت محلی ساعت ۱۹:۰۹ دقیقه است که به وقت مکه ساعت ۰۹:۱۹ صبح دوشنبه بوده است.**
>
> **طبق مبانی حضرتعالی لحظه شروع ماه جمادی الثانیه به وقت مکه ساعت ۰۹:۱۹ دقیقه صبح یکشنبه و شب اول ماه جمادی الثانیه برای امور کلی مربوط به شب اول شهر جمادی الثانیه در عالم، از لحظه غروب یکشنبه مکه یعنی ساعت ۱۷:۵۰ (قبل از مقارنه) و روز اول ماه شعبان برای امور کلی روز دوشنبه از لحظه (طلوع فجر ای طلوع شمس هرچه که مبنای شماست) آغاز میشود و شب اول ماه جمادی الثانیه برای مردم نسبت به تکالیف شبانه روزی، شب از غروب یکشنبه هر بلد و روز اول ماه شعبان روز دوشنبه از طلوع فجر ای طلوع شمس هر بلد میباشد. نکته قابل توجه این است که زمان آغاز شب اول ماه جمادی الثانیه برای مکه و همینطور امور کلی شب اول، بیش از ۳ساعت ونیم قبل از مقارنه ماه جمادی الثانیه است![1]**

«جمادی الثانیه ۱۴۴۳»؛ حدود سه سال بیشتر می‌شود.

«روز یکشنبه ۲ ژانویه ۲۰۲۲ از اولین نقاطی که هلال در آن از روی زمین (با مبانی حضرتعالی از کفایت چشم مسلح و غیره) قابلیت رؤیت داشته، نقطه W ۱۶۸ - ۲۶ است...»؛ مختصات آن را می‌آورند. بعد می‌گویند: طبق مبانی شما در نصف النهار مشخص، اینکه کره نظم پیدا می‌کند ای من، فرموده‌اند:

«لحظه شروع ماه جمادی الثانیه به وقت مکه ساعت ۰۹:۱۹ دقیقه صبح یکشنبه»؛ در این لحظه اهلال هلال شده است. چون این اهلال هلال قبل از زوال مکه است، پس روز دوشنبه اول ماه می‌شود.

شاگرد: همان یک شنبه اول ماه می‌شود.

استاد: خلاصه فرمایش ایشان این است که در این ماه جمادی الثانی ۱۴۴۳ اگر نصف النهار مکه را در نظر بگیریم، قبل از زوال اهلال هلال می‌شود و آن را می‌بینند. چون اهلال هلال قبل از زوال است، پس همان روز روز اول ماه مبارک می‌شود. در فرمایش ایشان نکته قابل توجه این است که روی این مبانی‌ای که ما جلو رفتیم، اگر ساعت نه روز دوشنبه برای کره اهلال هلال شده، این روز اول ماه می‌شود. پس از وقت غروب یک شنبه، شب ِاول ماه می‌شود. می‌گویند اما مختصات همین ماه جمادی می‌گویی حدود ساعت ۹-۱۰ شب تازه مقارنه بوده است.

«نکته قابل توجه این است که زمان آغاز شب اول ماه جمادی الثانیه برای مکه و همینطور اموری کلی شب اول، بیش از ۳ساعت ونیم قبل از مقارنه ماه جمادی الثانیه است!»؛ خب در اینجا ایشان مثال را به‌عنوان نصف النهار خاص آورده‌اند، معلوم است این مثالی که فرموده‌اند قواعد خوبی بر آن متفرع است. یکی از آن‌ها این است: منهاج را نگاه کنید؛ کسانی که فتوایشان این است که رؤیت قبل از زوال مجزی است و مثل سید تصریح ندارند بر اینکه رؤیت قبل از زوال کاشف از این است که دیشب هلال داشتیم، لذا می‌گویند رؤیت قبل از زوال مثبت اول ماه است. فرمایش وحید بهبهانی ایدالله هست که این را در می‌کردند؟! فرمودند گاهی علم داریم که در وقت غروب هلال نداشتیم، این مثالی که ایشان فرموده‌اند یکی از آن‌ها است. یعنی در فرمایش کسانی می‌شود که قائل به مجزی بودن قبل از زوال مطلقاً هستند. می‌گوید ببینید شما می‌گویید رؤیت قبل از زوال مثبت اول ماه است، و حال آنکه دیشب وقت غروب هلال که نداشتیم هیچ، مقارنه هم نداشتیم. این اشکال را پر رنگ تر می‌کند. خیلی پررنگ می‌کند. تفاوتش چه می شود؟ فرمودید جلوتر جوابش را دادیم؛ ببینید در آن جا می‌گفتیم اگر قبل از زوال اهلال شد، کاشف از این است که دیشب وقت غروب هلال داشتیم. امارت داشت بر اینکه هلال داشتیم. این نکته خیلی تفاوت می‌کند. اما الآن دقیقاً این مثال می‌گوید علم داریم که هنوز مقارنه هم نشده بود، نه اینکه هلال نداشتیم. اصلاً مقارنه هم نشده بود. خب این برای کجا است؟ مثال خیلی خوبی است.

خوبی این مثال این است؛ البته کم هم اتفاق می‌افتد. به‌عنوان زیاد بودن و آمارگیری فی حد نفسه نمی‌گویم، بالنسبه می‌گویم. موارد‌یکه ماه در حضیض باشد، با شرائط خارجی فاصله بین مقارنه با اهلال هلال و خروج قمر از تحت‌الشعاع حدود ده ساعت، یازده ساعت می‌شود. اقل می‌زان این است. شش ساعت هم بود که قبلاً بحث کردیم. ولی فعلاً روی اقل متعارف می‌گویم. اقل فاصله دوازده ساعت است. وقتی نه صبح، قبل از زوال مکه، خروج قمر از تحت‌الشعاع باشد؛ در این شرائط که کاملاً قمر در حضیض است و شرائط طوری است که می‌توانیم زود آن را ببینیم. وقتی از مقارنه خارج شد زود می‌توانیم آن را ببینیم. هلال زود خودش را نشان می‌دهد. در چنین شرائطی با فاصله یازده-دوازده ساعت، خودش را نشان می‌دهد. متعارفش هجده ساعت-بیست ساعت است. اما اینجا اقل موارد است که در دوازده ساعت هم می‌توانید ببینید. حساب دو دو تا چهارتا است. نُه

صبح از تحت‌الشعاع خارج شده، دوازده ساعت قبل از آن نُه شب بوده که تازه مقارنه شده است. با فاصله دوازده ساعت قبل از زوال است. خب این اشکالی به اصل رؤیت قبل از زوال است، و هم اشکالی به قرار دادن نصف النهار مکه است.

---

[1] فدکیه

بازبینی #3
ایجاد شده 15 ژانویه 2026 11:16:20 توسط ... .
به روزرسانی شده 15 ژانویه 2026 11:40:46 توسط ... .